

BELÖNINGSBASERAD FÅGELHUNDSTRÄNING

VALPTRÄNING TILL VARDAG OCH FEST

av
ELSA BLOMSTER & LENA GUNNARSSON

KLICKE
FÖRLAGET

Valpträning till vardag och fest – belöningsbaserad fågelhundsträning

© Elsa Blomster & Lena Gunnarsson

Klickerförlaget Göteborg AB, 2019

Författare	Elsa Blomster & Lena Gunnarsson
Redaktör	Jenny Nyberg
Korrektur	Ulrika Jannert Kallenberg, Orda Om
Illustrationer	Jenny Nyberg
Grafisk form	Ludvig Aust, Aust Kommunikation AB
Layout	Johan Jarlsmark
Foto	Samtliga foton är tagna av Åsa Jakobsson förutom bilderna i Författarnas tack som är tagna av Elsa Blomster och Lena Gunnarsson, den svartvita baksidesbilden som är tagen av Lena Gunnarsson och bilden på s. 199 som är tagen av Christina Sepulveda
Skisser	Jenny Nyberg
ISBN	978-91-984530-9-6
Webb	www.apporteringtillvardagochfest.se

Klickerförlaget Göteborg AB
info@klickerforlaget.se
www.klickerforlaget.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

HEJ OCH VÄLKOMMEN!	5
HÅLLÅ, VEM HAR VI HÄR DÅ?	9
TACKARNA BAKOM TRÄNINGEN	21
JAG ÄR SOLEN I DITT LIV	31
DE VIKTIGA BELÖNINGARNA	53
JO, DU KAN LÄMNA DEN DÄR GREJEN TILL MIG	65
VI HÄNGER TILLSAMMANS	87
DEN ROLIGA KONSTEN ATT HÅLLA IHOP SIG SJÄLV	109
STOPP OCH BELÄGG!	119
VALPEN OCH VILLET	131
SPRUNG DIT JAG PEKAR	141
DEN DÄR FANTASTISKA NÄSAR	153
HÄNDELSER VID VAITEN	171
DEN ROLIGA PROMENADEN	179
SÅG DU!?	187
GÖR OM DIN ANALYS	197

HEJ OCH VÄLKOMMEN!

Framför dig har du en bok som handlar om något av det roligaste som finns – valpträning för fågelhundar! Med fågelhundar menar vi alla hundar som apporterar fågel, även om vi inte berör de stående fågelhundarnas träning innan skott i den här boken.

SKANNA MED MOBIL

Film "Hej och välkommen!"

Efter att vi skrivit "Apportering till vardag och fest" (Klickerförlaget, 2012) blev vi faktiskt själva förvånade över att det var en valpbok som blev vår andra bok. Vi trodde nog att det skulle bli en uppföljare, en efterfest, men istället blev det denna bok som vi kärleksfullt kallar "Förfesten".

Sedan "Apportering till vardag och fest" kom ut har vi träffat hundratusentals hundar och många av dem har varit unghundar och valpar. Vi har märkt att många vill göra "rätt från början" med valpen och kanske har de fått en del onödiga utmaningar som egentligen hade varit lätta att förebygga. Och det är ju det där med grundträningen. Det går aldrig att träna för mycket på grunderna. Det är också till grunderna vi alltid återkommer.

I den här boken får du därför tips och råd kring hur du kan tänka och göra när du ska träna din fågelhundvalp. Tanken är att den framförallt ska göra dig till en medveten och genomtänkt valpägare – där det du gör nu främjar det du vill göra sedan, inte motverkar det. Tanken är inte att du ska tokträna din valp. Men du ska bli bättre på att göra det som behövs i rätt takt.

Boken innehåller förstås en massa övningar som du kan börja att göra ihop med din valp. I "Apportering till vardag och fest" kan du hitta en fördjupning och vidareutveckling av flera av övningarna. Några var vi dock tvungna att ha med även här för att inte begå tjänstefel – de är viktiga att presentera tidigt för valpen. Vi ger även särskilda tips om hur du redan från början kan tänka kring den lugna, försiktiga valpen och den heta, ivriga.

Boken innehåller några tips om vardagen tillsammans med din valp, men vi har valt att ta upp sådant som framförallt är kopplat till fågelhundsträningen. Andra vardagsträningstips kan du till exempel hitta i böckerna "Vardagsträning med klicker", skriven av Åsa Jakobsson, eller "Blygerhundar – så gör du din hund till en superhjälte", skriven av Jessica Mann. Båda är utgivna på Klickerförlaget – kika gärna på www.klickerforlaget.se.

Vi vet av erfarenhet hur viktigt det är med bra träningskompisar att diskutera och analysera med och få pepp av. Det bästa är såklart att ha dem i verkliga livet, men det är ju inte alltid möjligt. Därför har vi skapat en Facebookgrupp där du, om du vill, kan diskutera

SKANNA MED MOBIL

Ordlista - förklaring av termer inom klickertänket och i jaktvärlden.

din träning tillsammans med andra personer som också läser boken. Den heter "Apportering till vardag och fest – Förfesten". Du är välkommen att bli medlem där direkt och på flera ställen i boken kommer vi uppmana dig att dela med dig av din träning i gruppen. Vi är förstås också med i den, även om vi inte kan lova att vi har möjlighet att svara på alla frågor. Har du inte Facebook går det förstås utmärkt att läsa boken ändå.

Sedan vi skrev "Apportering till vardag och fest" har vi spelat in massor av film på både vår egen och några av våra elevers träning. Vi har nästan hur mycket film som helst. Vi har dessutom bloggat rätt mycket om vår träning och aktuella teman. Som ett komplement till boken har vi därför lagt till QR-koder som du kan skanna med din smartphone och på så sätt se filmerna och läsa fördjupande blogginslag. Om du inte har en telefon med den funktionen kan du istället gå till www.apporteringtillvardagochfest.se/forfesten-qr.

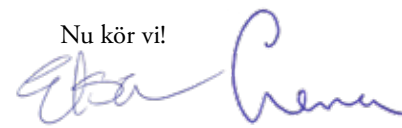
Vi har naturligtvis också utvecklats både som hundtränare och instruktörer de senaste åren. Men vi tränar efter samma principer. Grunden är att det ska vara roligt att träna hund, för både hund och förare! Därför jobbar vi med klickertänket, vilket bland annat innebär att vi belönar de beteenden vi vill ha och ser till att de beteenden vi inte vill ha inte lönar sig. Självklart utan att medvetet skapa obehag för hunden.

Även vår flock har förändrats. Vi har fått ta farväl av några hundar och välkomnat nya valpar. Alla våra hundar har förstås lärt oss något men några har sannerligen lärt oss mer. Det är ingen spikrak stig vi har trampat på, den saken är klar. Och det är så det ska vara. Vi blir aldrig fullärda och ju mer vi lär oss desto mer förstår vi att lärdomen är oändlig. Möten med våra många elever har också gett oss fördjupad kunskap och nya insikter. En del av dessa insikter dyker upp i den här boken.

Vi älskar att klura på träningsproblem och testa nya lösningar tillsammans med varandra och med våra elever. Det tänket vill vi sprida vidare nu.

Välkommen till en bok där vi tänker och tränar ihop.

Nu kör vi!

Elsa Blomster & Lena Gunnarsson

JAG ÄR SOLEN I DITT LIV

Det går inte att prata om valpar utan att säga något om den viktiga vardagen. Hur mycket tränar/tävlar/jagar du med din hund i jämförelse med hur mycket vardag ni tillbringar ihop?

Är det fem procent träning, prov och jakt och 95 procent vardag kanske? Givetvis påverkar det du och din hund gör i vardagen det du sedan ska få till i träningen. Låter du din hund springa vind för våg och jaga fåglar i vardagen – hur ska den då veta att den inte ska göra så under träning eller jakt?

Men vad som är viktigt i vardagen måste du till största delen komma underfund med själv. Hur vill du ha din vardag med din hund? Krockar din vardag med det du vill åstadkomma i din träning? Vad blir i så fall viktigast? Om du värderar att få se din hund springa lös och busa på promenader högre än att den hänger runt dina fötter så kanske du får träna mer på just fotgåendet – att den hänger vid dina fötter. Troligen motverkar ju det första beteendet det andra. Du förstärker ju även en viss självständighet hos hunden på det viset. Är det bra eller dåligt för din hund och för vad du ska göra med den framöver?

Samtidigt upplever vi att det sällan är svart eller vitt eller absolut rätt eller fel att göra på olika sätt. Det finns sällan en massa ”aldrig” eller ”alltid” när det kommer till hundträning. Utan återigen måste vi titta på våra hundar. En försiktig och osjälvständig valp skulle vi till och med uppmuntra att tjuvstarta och ta för sig. Inte minst om det är en retriever som ju ska klara av att arbeta långt ifrån dig senare och utföra till exempel söket självständigt. En övermodig och het valp som gärna löser allt utan sin förare skulle vi så småningom ”packa ihop” ganska ordentligt, vilket bland annat innebär att vi endast ger den frihet under begränsade former. För vi vill ju inte att valpen ska träna på fel saker – och det valpen gör många gånger lär den sig förstås. Så det gäller att se till att den gör rätt saker.

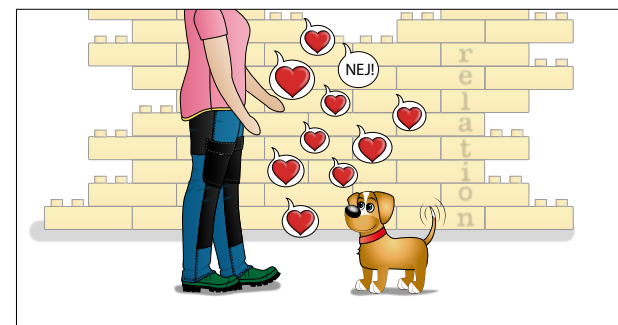
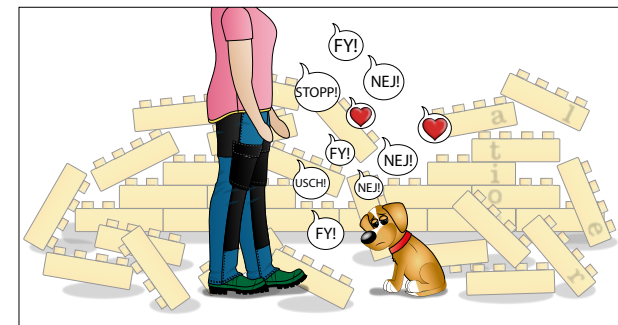
JAG ÄR BÄST

Oavsett om vi har en väldigt följsam eller väldigt självständig valp vill vi att valpen ska tycka att vi är solen i dess liv. Det är vi som är vägen till allt det roliga i livet. Det är oss den kommer till om den blir rädd. Det är vi som löser olika farliga situationer. Vi vet var skatten finns, vi har belöningarna eller kan visa vägen till belöningarna. Vi är bra ledare – om man med ledare menar att vi är trygga, ger kärlek och mat, och löser problem som dyker upp i hundens liv.

Vi bygger en god relation med valpen genom att gosa och mysa med den och vara den trygga punkten i valpens vardag som gör att vi blir viktiga för den. Vardagen är ju ändå det viktigaste, för där tillbringar vi mest tid med våra hundar. Relationen vi bygger i vardagen tar vi såklart med oss in i träningssituationer, samtidigt tror vi också att själva träningen bygger relationen och gör den ännu bättre.

Vi styr också upp valpen när vi tycker det behövs. Vi brukar säga att vi ”packar ihop den” eller ”ramar in den”. Vi låter till exempel inte valpen stressa runt som en tok om avknappen verkar vara ur funktion. Då tar vi upp valpen och har den hos oss tills den slappnar av, kopplar valpen och håller den i kort koppel tills den lugnar sig, eller lägger den på sin trygga plats i sin koja eller hage där den kan komma till ro. Vi visar även hur vi vill ha det genom att avbryta valpen och sedan belöna den för rätt beteende. Om vi till exempel sitter på trappen och fikar kommer förstås valpen fram och försöker äta upp fikaten, varför skulle den inte göra det – här vankas det ju käk! Då stoppar vi den bara med handen och när den slutar kämpa som en tok för att komma fram till maten får den kanske smaka en liten bit. Det lönar sig alltså att vara stilla runt oss när vi fikar.

Tänk så här: Hundar gör det som lönar sig – de jäklas alltså inte med flit, även om det ibland kan kännas så. Om du istället tänker att din hund gör sitt bästa blir det lättare för dig att hjälpa den och lägga upp bra träning när saker och ting inte funkar som du vill. Tänker du så kan det dessutom bli lättare att ta hand om valpen, även när den har sina ”valpspel” och tonårsperioder.

Vilken relation vill du ha till din hund – vill du leta rätt eller fel?

JO, DU KAN LÄMNA DEN DÄR GREJEN TILL MIG

I första kapitlet fick du uppgiften att studera din valp och göra en analys över vad du såg. Givetvis är vi som har apportrande hundar extra observanta på hundens apporteringsförmåga.

Apporteringen består av så många delar och kan därför vara en utmaning på flera olika plan. Har du tur har du en valp som spontant kommer och lämnar av saker till dig – då uppmuntrar du förstås det. Alla valpar är dock inte lika sugna på att lämna ifrån sig sina skatter. Oavsett vilken typ av valp du har finns det några saker som är bra att lära valpen när det gäller avlämningar.

Eftersom det är just grundkurser i apportering som är vår specialitet har vi vid det här laget sett en uppsjö av varianter när det gäller utmaningar i apporteringen. Men det finns ändå några huvudteman som kan sorteras in under följande rubriker:

1. Valpen vill inte gripa föremålet.
2. Valpen kommer inte in alls med föremålet.
3. Valpen vill inte släppa föremålet.
4. Valpen släpper föremålet för tidigt.
5. Valpen tuggar på föremålet.

För alla dessa utmaningar gäller först och främst att inte låta valpen träna på fel saker. I det här kapitlet börjar vi därför med att gå igenom det vi vill lära valpen, och vilka övningar vi använder, och sedan går vi igenom de olika utmaningarna en i taget. Övningarna använder vi även om det uppstår olika problem.

MÅLET MED APPORTERINGEN:

Hunden ska kunna gripa olika föremål och vilt för att sedan omedelbart vända om och snabbt springa raka vägen tillbaka till dig. När den apporterat i vatten ska den dessutom lämna av föremålet till dig innan den skakar sig.

Vi vill att valpen ska vilja:

- Ta föremålet – se övningen ”Testa olika leksaksbelöningar”.
- Vara nära oss med föremålet – se övningen ”Mysapportering”.
- Komma till oss med föremålet – se övningarna ”Handtarget” och ”Kom till mig så leker vi”.
- Släppa föremålet – se övningen ”Lek med omvänt lockande” och ”Kom till mig så leker vi”.
- Ignorera störningar och klara av att apportera på avstånd – se övningen ”Lek med omvänt lockande” och ”Kom till mig så leker vi”.

Alla dessa övningar beskrivs i det här kapitlet, utom ”Testa olika leksaksbelöningar” som du hittar i kapitlet ”De viktiga belöningarna”.

TIPS FRÅN COACHEN

Lek och lekapportera med din valp. Vad märker du? Går allt som tåget eller behöver ni fila på någon del? I så fall vilken eller vilka? Börja träningen där!

Katarina & Stitch

MYSAPPORTERING

Vi lär valpen att det är trevligt att vara nära oss med saker i munnen genom att ”mysapportera”. Det innebär att valpen håller föremålet i munnen och får klättra upp i knäet eller famnen på oss, vi klappar om den, kliar den på rumpan och berömmar den. I början gör vi detta utan att ha godis framme. De flesta valpar släpper förstas föremålet om de känner doften av godis. Att stoppa undan godbitarna är bara ett sätt att tillfälligt hantera situationen tills valpen har lärt sig att hålla trots att det finns godis i närheten.

SKANNA MED MOBIL

Film på ”Mysapportering”.

RÄTT FRÅN BÖRJAN!

Har du en fågelhundsvalp? Kanske tänker du jaga med den eller starta på prov – eller så vill du bara träna på det som din hund i grunden är avlad för? Vill du dessutom träna på ett sätt som ger glädje för både dig och valpen är det här boken för dig!

FILMER
PÅ ALFA
ÖVNINGAR!

Gör en massa rätt från början så blir träningen av den lite äldre hunden så mycket lättare! I den här boken får du lära dig mer om hur du skapar goda rutiner som kommer göra jaktträningen mycket lättare. Du får tips om hur du kan lära valpen att växla mellan aktivitet och vila och såklart finns massor av tips på valpövningar kring till exempel stadga, apportering, stoppsignal och dirigerings.

Från författarna till Apportering till vardag och fest!

Elsa Blomster och Lena Gunnarsson är hundinstruktörer och bedriver all träning med ett klickertänk. Med sina retrievrar och spanielar fokuserar de främst på jaktträningen – både att jaga och att starta på prov. De har även erfarenhet från tävlingslydnad, brukslydnad, agility, rallylydnad, viltspår, specialsök och nosework. 2012 gav de ut boken "Apportering till vardag och fest" och startade Klickerförlaget, där de sprider kunskap om positiv hundträning genom kurser, filmer och det skrivna ordet.

KLICKERFÖRLAGET GÖTEBORG 40
WWW.KLICKERFÖRLAGET.SE

